

10 tip i fy helpu i ddysgu siarad

Mwy am y llyfryn hwn

Dysgu siarad yw un o'r sgiliau pwysicaf bydd plant yn eu datblygu. Pan fydd oedolion yn siarad gyda phlant, maen nhw'n helpu'r ymennydd i dyfu, gan roi'r dechrau gorau mewn bywyd i'r plentyn. Gall chwarae, gwrando a sgwrsio gyda phlant eu helpu i ddysgu siarad. Bydd hyn yn golygu eu bod yn gallu gwneud ffrindiau yn haws a'u helpu i deimlo'n hapusach.

Mae'r llyfryn hwn wedi'i ddatblygu i rieni a gofawyr ei rannu â'u plant. Ei nod yw cefnogi pob rhiant a gofawr i helpu ei blentyn i ddysgu siarad o'r cychwyn cyntaf.

Sut i ddefnyddio'r llyfryn hwn

Bydd y swigod siarad porffor hyn yn dweud mwy am sut mae plant yn dysgu siarad a'r hyn mae modd ei wneud i helpu.

Edrychwch am y blychau gwyrdd hyn. Byddan nhw'n rhoi syniadau o weithgareddau syml i'w gwneud gyda'ch plentyn i'w helpu i siarad.

1

Dechreuwa siarad gyda
fi cyn i fi gael fy ngeni

2

Galla'i ddysgu ein hiaith
a'n diwylliant gen ti

- Rwy'n gallu clywed synau o 24 wythnos o feichiogrwydd.
- Rwy'n dwlu ar wrando arnat ti'n canu i fi cyn i fi gael fy ngeni.
 - Ar ôl fy ngeni, rwy'n adnabod yn gyflym y lleisiau a glywaïs yn y groth.

"Cana ganeuon
i fi yn y bol!"

- Rwy'n gallu dysgu unrhyw iaith o adeg fy ngeni.
- Rwy'n gallu dysgu mwy nag un iaith ar yr un pryd. Rwy'ti'n gallu dysgu gyda fi.
- Siarad gyda fi yn yr iaith rwy'ti'n ei gwybod orau.

'Babi.'

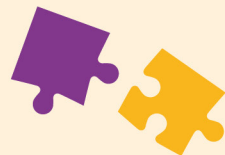
'Niemowle.'

"Edrych ar
stori Gymraeg
gyda fi."

3

Ein lle gorau yw
wyneb yn wyneb

- Cyn i fi allu siarad, rwy'n dweud sut rwy'n teimlo drwy gyswllt llygaid, gwenu a chrio.
- Pan fyddwn ni wyneb yn wyneb rwy'ti'n gallu gweld beth sydd o ddiddordeb i fi a beth rwy'n trio'i ddweud.
- Rwy'n hoffi edrych arnat ti wrth siarad.

"Siarad gyda fi
dros amser bwyd
am y bwyd rydyn
ni'n ei fwyta."

'Mmm! Banana,
rwy'ti'n hoffi
bwyta banana!'

4

Cana gân i fi
unrhyw bryd

- Os ydw i'n gwybod llawer o ganeuon a rhigymau, byddaf i'n dysgu darllen yn haws.
- Rwy'n hoffi clywed yr un caneuon a rhigymau dro ar ôl tro.
- Wrth ganu, rwy'n hoffi ymuno yn y symudiadau a'r geiriau.

pen, ysgwyddau...

coesau traed...

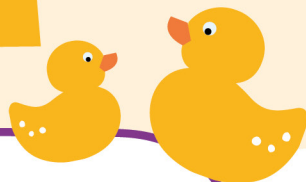
"Ffeindia rigwm
sy'n gwneud
i mi wenu ac
ymuno yn y
symudiadau."

5

Beth am siarad a chwarae bob dydd

- Siarada gyda fi wrth chwarae a byddaf i'n dysgu geiriau newydd.
- Rwy'n mwynhau chwarae gyda ti. Os ydw i'n dewis y gêm efallai byddaf i'n chwarae yn hirach.
- Amser bwyd, amser cewyn ac amser bath, mae unrhyw amser yn amser siarad a chwarae.

'Moron.'

'Mmm. Moron.'

"Eistedda tedi gyda ni amser bwyd a siarad gyda fe hefyd!"

6

Beth am edrych ar lyfrau gyda'n gilydd

- Mae siarad am y lluniau yn y llyfr yn fy helpu i ddysgu geiriau newydd.
- Dwi ddim yn gallu darllen ond rwy'n dwlu ar wrando ac ymuno wrth ddarllen gyda'n gilydd.
- Rwy'n hoffi pan rwy't ti'n defnyddio lleisiau a wynebau doniol wrth adrodd y stori.

pêl!

'A dywedodd y deinosor 'Raaaawr!'

'Raaaawr!'

"Ffeindia lyfrau gyda lluniau mawr a siarad gyda fi am beth sydd i'w weld."

7

Siarada gyda fi am
beth gallwn ni ei weld

- Os rwy'n clywed yr un geiriau dro ar ôl tro mae'n fy helpu i'w cofio nhw.
- Dweud beth sydd o amgylch fi hyd yn oed cyn i fi allu siarad.
- Rho amser i fi ymuno ac yna copïo fy ngeiriau yn ôl i fi.

"Pwyntia at
beth sydd i'w
weld a'i enwi."

8

Beth am droi 'amser sgrin'
yn 'amser ti a fi'!

- Dwi ddim yn gallu gwranddo ar ddau beth ar yr un pryd, mae'n haws i fi ddysgu os yw'r teledu a sgriniau i ffwrdd.
- Mae amser siarad yn arbennig, felly edrych arnaf i nid y ffôn.
- Siarad gyda fi am beth sydd i'w weld, os ydyn ni'n gwylio sgrin.

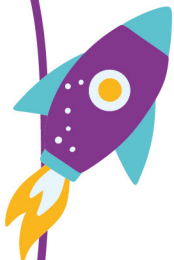
"Defnyddia fy
nheganau i
chwarae hefyd
wrth i ni ganu
cân ar y sgrin."

9

Ychwanega air at beth rwyf
ti wedi fy nghlywed i'n dweud

- Rwy'n dysgu oddi wrthyf ti, felly beth am gymryd tro i siarad gyda'n gilydd.
- Wrth i fi ddysgu siarad, cofia fy nghanmol hyd yn oed os yw'n swnio fel parabl.
- Dwed wrtha i beth rydw i wedi'i ddweud ac yna ychwanega air i fi wybod beth i'w ddweud y tro nesa.

'Tar.'

"Pan fyddaf i'n trio dweud rhywbeth, dwed y gair cywir yn ôl ac ychwanega air arall."

'Ie, car yw hwnna, car MAWR.'

10

Dwi wrth fy modd yn
siarad gyda phawb!

- Rwy'n hoffi edrych ar wynebau a gwranddo ar bobl yn siarad gyda fi.
- Mae'n haws i fi siarad a pharablu heb botel neu dymi.
- Rwy'n dwlu ar siarad gyda fy ffrindiau, teulu, teganau ac anifeiliaid anwes!

"Rwy'n cael picnic gyda fy hoff bobl ac yn siarad am y bwyd rydyn ni'n ei hoffi."

I gael rhagor o gyngor a gwybodaeth, cysylltwch â'ch ymwelydd ieched neu ewch i'r gwefan hwn:

www.llyw.cymru/siarad-gyda-fi

Cynhyrchwyd y llyfryn hwn gan Therapyddion Iaith a Lleferydd o Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan a Thîm Iechyd Cyhoeddus Gwent Aneurin Bevan.

Datblygwyd y cysyniad dylunio gwreiddiol gan Scarlet Design International Ltd (www.scarletdesign.com) a datblygwyd y darluniau yn y llyfryn hwn gan Laura Wood (www.laurawoodillustration.com).

Mae rhieni o grwpiau amrywiol wedi cyfrannu at ddatblygu'r llyfryn hwn. Mae'r grwpiau hyn yn cynnwys:

Canolfan Dechrau'n Deg Cefn Golau (Blaenau Gwent), Grwp Babi Ioga - Cymraeg i Blant (Blaenau Gwent), Rhwydwaith Rhieni Caerffili, Canolfan Dechrau'n Deg Acorn (Sir Fynwy), Canolfan Dechrau'n Deg Seebreeze (Casnewydd), Ti a Fi (Torfaen).